Sushi en schorpioen

Hoewel **Bear Grylls** door survivalexpert **Ray Mears** voor showman uitgemaakt wordt, vindt cultureel antropologe *Gerdy van der Stap* dat geen probleem. 'Het eten van een schapenoog is meeslepende tv.'

BIJ MIJ THUIS is 's zondags tegenwoordig *survivallen*, languit op de bank. Dan zendt Discovery vanaf de vroege ochtend survivalprogramma's uit. En de twee grootste keien zijn op zondagavond te zien met hun nieuwe serie. Bear Grylls trekt met *Ultimate survival* de wereld over, van de Sahara tot Siberië. Ray Mears beperkt zich tot Australië in *Ray Mears Goes Walkabout* (BBC 2). Ray is oudgediende, vermaard om zijn *bushcraft* en vermogen te overleven op zaden, bessen en plantenwortels. De immer kalme Mears is onverwacht scherp als het over nieuwkomer Bear Grylls gaat, een 'showman' volgens Ray. 'Ik verwelkom concurrentie, maar dan wel van echte experts, en geen padvinders die doen alsof.'

Het is een duidelijke hint naar de onthullingen in de pers dat Bear tijdens zijn halsbrekende avonturen iets minder afzag dan hij deed voorkomen. Zo claimde hij in de Sierra Nevada te overleven op een fles water, een mok en een vuursteen, en beet hij als ontbijt de kop van een slang af, maar overnachtte in werkelijkheid in een luxe resort hotel, waar hij ontbeet met bosbespannenkoeken. De wilde Mustang die hij temde, was al tam, en het Polynesische vlot dat hij bouwde was door experts geconstrueerd en weer gedemonteerd zodat Bear het voor het oog van de camera in elkaar kon zetten.

AAN DE ANDERE KANT, *Ultimate Surival* zit zó tjokvol actie en afzien, dat een *shortcut* hier en daar Bear wel vergeven is. Maar Ray Mears zal je daar niet op betrappen, die is het toonbeeld van betrouwbaarheid. Ook Ray bouwde een bootje, en wel een traditionele Algonquin (Canadese Indianenstam) kano van berkenbast. Het was een enorme klus, en het duurde een aflevering lang; volkomen authentiek en degelijk, maar om nu te zeggen dat het meeslepende tv was...

Voor twee mensen die in essentie hetzelfde doen, kán de aanpak niet meer verschillen. Op elk vlak. Ray is een natuurliefhebber, waar Bear de natuur lijkt te haten; elk levend wezen dat hij tegenkomt maakt hij dood en vreet hij op. Hij at schorpioen, hagedis, schapenoog, spin, made en ook een tonijn die hij ving, at hij rauw op (roepend: '*I love sushi!*').

> *« De vrijgekomen ruimte in het karkas blijkt 'heel handig bij een zandstorm' »*

Ray eet nooit zo buitenissig, wel vaak vis, altijd op ingenieuze manier zelf gevangen. Dan gaat hij op zijn gemak een vuurtje maken, en vlecht een matje om de vis op te roosteren. Van eetbare planten en bloemen maakt hij een salade en hij trekt thee van wat kruiden. Ray is ook gewoon een beetje mollig. Zelfs als je hem een halfjaar de jungle in stuurt, komt hij terug met een buikje en appelwangen. Ray is gewoon té goed in het survivallen.

RAY IS EEN BUITENMENS, Bear buitenissig. Gedropt in de Sahara is het eerste wat hij doet zijn T-shirt uitrekken, natpissen, en om zijn hoofd wikkelen om 'koel' te blijven. Leert Ray van de Aboriginals in Australië hoe je water kunt vinden, Bear pikt van de Berbers op wat je kunt doen met een dode kameel. Bear doet het meteen voor: hij snijdt de kameel open, en drinkt het vocht dat hij uit het halfverteerde voedsel uit de maag knijpt. Dan vilt hij de huid en verwijdert zestig meter darm. De vrijgekomen ruimte in het karkas blijkt 'heel handig bij een zandstorm'. Bear kruipt ín de buikholte en bedekt de opening een stuk gevilde huid. 'Zo ben ik 100% beschermd tegen het zand!' klinkt gesmoord uit de kameel.

Je hebt gelijk Ray, Bear is een showman, maar is dat eigenlijk niet een compliment? Uiteindelijk is elk survivalprogramma gewoon amusement. Goed, er komen volop tips en technieken voorbij, maar wel van het soort dat je denkt: wat heb ík aan daar aan? Laten we eerlijk zijn; de kans dat ik ooit eigenhandig een berkenbasten kano moet bouwen, is net zo klein als dat ik in de Sahara strand en de intrek moet nemen in een dode kameel.

Ray Mears, presentator *Ray Mears goes walkabout*, is vermaard om zijn bushcraft

FOTO DAVID HARRISON | HOLLANDSE HOOGTE